

noget, som fuldt ud har ligget Venstre paa Sinde. Jeg siger ikke dette for at ville tage det som en Sag, Venstre skulde have Monopol paa. Jeg mener, at en god Udvikling af vore Tyendeforhold er en saa god og smuk Sag, at alle Parter meget vel kunne enes i Arbejdet derpaa. Det viser sig ogsaa, at det er ikke blot Venstre og Socialdemokratiet, der interessere sig for denne Sag, men, som det ærede Medlem udtalte, ogsaa Proprietærer og Godsejere interessere sig for at faa bedre Forhold paa dette Omraade. Jeg kunde altsaa nævne som en Ting, jeg vilde lægge megen Vægt paa, at man kunde naa til, at Tyendets Krav paa Løn blev privilegeret ogsaa i Forhold til Prioritetshavere i fast Ejendom. Det var det, der blev foreslaaet i sin Tid fra Venstres Side, men som den Gang ikke kunde trænge igennem.

Jeg kunde ogsaa nævne, at der kunde være Grund til at tage under Overvejelse, hvorvidt og paa hvilken Maade man kunde træffe Lovbestemmelser om Tyendets daglige Behandling. Det er selvfølgelig et Forhold, der er overordentlig vanskeligt at lovgive om. Her, hvor det drejer sig om Mennesker, der leve i Husbondens Hus som et Led af Husbondens Husstand, er det meget vanskeligt at fastholde bestemte Regler og Paragraffer, hvorefter man i det daglige Liv skal leve og opføre sig. Men jeg mener, det bør undersøges, om man kan finde Regler, der uden at snære den gensidige Handlefrihed alt for stærk kunde forhindre f. Eks. chikanøs Behandling af Husbonden over for Tyendet. For øvrigt kan der vel ogsaa tænkes Tilfælde, hvor Tyendet kan chikanere Husbonden, men det kan vel vanskeligere sættes ind i Lovparagraffen. Det er i det hele taget saadanne personlige Forhold, som lidet egne sig til at indformes i bestemte Paragraffer. Der kunde være Spørgsmaal om Regler med Hensyn til Tyendets Fritid og med Hensyn til Tyendets Ret til at gaa ud i Fritiden. Der kunde være Spørgsmaal om Regler for Beskaffenheden af Tyendets Spise- og Boligforhold og lignende, men alle disse Ting ere meget vanskelige at slaa fast i bestemte Paragraffer. Og navnlig er der en Ting, man slet ikke kan slaa fast, men som det forekommer mig, den ærede Indleder var inde paa at ville have slaaet fast, nemlig at naar Tyendet blot klager, skal dets Ord uden videre staa til troende. Han besværede sig over, at Tyendet havde vanskeligt ved at komme til sin Ret, fordi Tyendet havde vanskeligt ved at skaffe Beviser.

Men i saa Henseende er Tyendet ligestillet med os andre. Naar vi ville sætte en eller anden Ret igennem, maa vi bevise, at vi have den. Det ærede Medlem nævnedes, at en Tjenestekarl havde vist ham et Stykke Flæsk, der ikke saa godt ud, det ærede Medlem gaar ud fra som en given Sag, at dette Stykke Flæsk er præsenteret Tjenestekarlen af Husbonden til Fortæring, det ærede Medlem sagde, at Tjenestekarlen anlagde Sag mod Husbonden, men tabte den, fordi han ikke kunde bevise, at Flæsket havde været præsenteret ham til Fortæring. Men sæt nu, at det heller ikke har været præsenteret ham til Fortæring, sæt, at Karlen har villet chikanere Husbonden og skaffet dette Stykke Flæsk andet Steds fra eller præpareret et Stykke Flæsk et Par Dage til Brug til Forevisning. Han kan saa komme og paastaa, at Husbonden har givet ham daarligt Flæsk. Det forekommer mig, at det, at man skal føre Beviser, i de allerfleste Tyendeforhold ikke kan volde Besvær. Der siges jo stadig, at det er paa de større Gaarde, at de egentlige Misbrug foregaa, og der vil jo altid være en Mængde Tjenestefolk paa saadanne Steder, der kunne aflægge Forklaring i Retten og altsaa i dette Tilfælde ville kunne aflægge Forklaring om, hvorvidt dette Stykke Flæsk virkelig stærkt lignede det Stykke Flæsk, der er budt til Spising paa denne Gaard.

Formanden: Er den højtærede Minister ved Afslutningen af sit Foredrag?

Justitsministeren (Alberti): Nej!

Formanden: Saa vil jeg foretrække, at det bliver fortsat i næste Møde.

Fra Landstingets Formand har jeg modtaget Forslag til Lov om ændret Affattelse af §§ 4 og 15 i Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 19. December 1902 med Anmodning om, at det maa blive Folketinget forelagt. Dette sker herved.

Næste Møde holdes Tirsdag Kl. 1, og Dagsordenen er da:

1) *Tredie Behandling af:*

Forslag til Lov om Rederes Forpligtelse til at meddele statistiske Oplysninger.

2) *Anden Behandling af:*

Forslag til Lov om Vederlag for Kontorudgifter til Embederne som Borgmester og Auktionsdirektør i Helsingør, Aalborg og Esbjerg.